

Pameistrystės vystymas: įmonių meistrių(-ų) mokymas ir pameistrystės populiarinimas
Projekto Nr. 2015-1-LT01-KA202-013415

Pameistrystės populiarinimo koncepcija

Pameistrystės populiarinimo koncepcija yra projekto „Pameistrystės vystymas: įmonių meistrių(-ų) mokymas ir pameistrystės populiarinimas“ (2015–2017 m.), siekiančio prisidėti prie pameistrystės vystymo Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, rezultatas.

Projektą vykdė: VšĮ Vilniaus Jeruzalės darbo rinkos mokymo centras, Lietuvos statybininkų asociacija, Lietuvos inžinerinės pramonės asociacija „Linpra“, Latvijas darba devēju konfederācijas abiedriska (Latvijos darbdavių asociacija, Latvija), Eesti Tööandjate Keskkliit (Estijos darbdavių asociacija, Estija), Työtehoseura ry (Produktyvumo didinimo institutas, profesinio mokymo teikėjas, Suomija), Actions Intégrées de Développement, AID (Belgijos švietimo organizacijų tinklas, Belgija).

Pameistrystės populiarinimo koncepcijos tikslas – pristatyti pameistrystės populiarinimo galimybes siekiant pameistrystės, kaip veiksmingos mokymosi formos, žinomumo Lietuvoje.

Šios koncepcijos uždaviniai:

1. aptarti pameistrystės diegimo ir plėtros procesų Lietuvoje situaciją;
2. identifikuoti pameistrystės populiarinimo tikslines grupes ir numatyti kiekvieną tikslinę grupę orientuotus viešinimo būdus ir priemones;
3. suformuluoti rekomendacijas pameistrystės populiarinimui ir plėtrai Lietuvoje.

Koncepcija parengta remiantis pameistrystę Europoje ir Lietuvoje reglamentuojančiais strateginiais ir norminiais dokumentais, mokslinių tyrimų ataskaitomis, statistinių duomenų analize, su pameistryste susijusių projektų metu sukurtais dokumentais^{1,2} ir kt.

Ši koncepcija skirta potencialiems pameistrystės populiarintojams, tiesiogiai ir netiesiogiai dalyvaujantiems pameistrystės procese:

- centrinės valdžios institucijoms, atsakingoms už profesinio mokymo politikos formavimą ir teisinį reguliavimą;
- įvairiems profesinio mokymo teikėjams (profesinio mokymo įstaigoms, įmonėms ir kt.);
- pameistrystės vykdytojams, įmonėms, sudarančioms galimybę mokytis pameistrystės būdu;
- socialiniams dalininkams (sektorinėms verslo ir darbdavių asociacijoms, profesinio mokymo įstaigų absolventų kompetencijų vertintojams, profesinėms sąjungoms ir profesinėms organizacijoms);

¹ Pameistrystės diegimo Lietuvos profesiniame rengime gairės, pagrįstos pameistrystės plėtros Vokietijoje, Prancūzijoje, Anglijoje ir Nyderlanduose patirtimi, www.wbl-toolkit.eu/dl/rsqrJLJLNoJqx4LJK/WBL2_PG13_2_Guide_LT.pdf.

² Pameistrystė Lietuvoje. Poreikis ir galimybės. <https://www.smm.lt/uploads/documents/kiti/pameistryste-lietuvoje.pdf>.

- kitoms pameistrystės plėtra suinteresuotoms institucijoms ar visuomenės grupėms.

Koncepcija grindžiama procesiniu požiūriu į pameistrystę, pripažįstančiu nuolat kintantį požiūrį į šią profesinio mokymo formą.

I dalis. Pameistrystės samprata

Lietuvoje vis daugiau dėmesio skiriama pameistrystei, kaip veiksmingai profesinio mokymosi organizavimo formai, prisidedančiai prie asmens sparčios integracijos į darbo rinką, verslo aprūpinimo konkurencingais žmogiškaisiais ištekliais ir šalies ekonominės ir socialinės gerovės. Todėl ši mokymosi forma tampa prioritetu valstybės strateginiuose ir programiniuose dokumentuose: Valstybinėje 2013–2020 metų švietimo strategijoje, Nacionalinėje užimtumo programoje 2014–2020 m., Nacionalinėje reformų darbotvarkėje 2014 m., Investicijų skatinimo ir pramonės plėtros 2014–2020 metų programoje (2014) ir kt.

Pameistrystė Lietuvoje įteisinta Profesinio mokymo įstatyme (2007 m.) ir apibrėžiama kaip profesinio mokymo organizavimo forma, „kai mokymas vykdomas darbo vietoje: įmonėje, įstaigoje, organizacijoje, ūkininko ūkyje, pas laisvąjį mokytoją. Teorinis mokymas gali būti vykdomas profesinio mokymo įstaigoje ar kitoje mokykloje“.³ Nuo 2008 m. Lietuvoje juridškai įsigaliojo nuostata, kad pameistrystė yra viena iš formaliojo profesinio mokymo organizavimo formų.

Pameistrystės įgyvendinimo Lietuvoje apžvalgoje, atliktoje Europos profesinio mokymo plėtros centro (CEDEFOP), įvardyta, kad Lietuvoje gausu pameistrystei artimų schemų, tačiau realybėje trūksta vieningo pameistrystės supratimo, ji nėra išplėta kaip sistemingas ilgos trukmės profesinis mokymas⁴. Lietuva taip pat labai atsilieka nuo kitų Europos Sąjungos šalių pagal pameistrystės būdu besimokančių mokinių skaičių.

Galima teigti, kad pameistrystė Lietuvoje dar nepakankamai įsitvirtino kaip profesinio mokymo organizavimo forma. Būtinai nuoseklus pameistrystės populiarinimas, kad profesinėse mokyklose ji taptų įprastas ir patrauklus mokymo ir mokymosi būdas.

II. Pameistrystės populiarinimo svarba, tikslas ir uždaviniai

Pameistrystės populiarinimas yra vienas iš svarbiausių sėkmingos pameistrystės plėtros Lietuvoje veiksmų. Įvairios pameistrystės šalyje analizės⁵ rodo, kad nėra bendros pameistrystės vizijos ir sampratos, trūksta struktūruoto ir nuoseklaus informavimo apie šios mokymo formos teikiamas galimybes integracijos į darbo rinką ir ugdymosi karjerai kontekste.

Esama situacija lemia pameistrystės populiarinimo tikslą – didinti pameistrystės, kaip patrauklios ir naudingos mokymo formos, žinomumą, siekiant sėkmingos jos diegties Lietuvoje.

Keliami šie pameistrystės populiarinimo uždaviniai:

1. sukurti pameistrystę skatinančią teisinę ir finansinę aplinką;

³ Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo pakeitimo įstatymas, 2007 m. balandžio 3 d. Nr. X-1065, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.520097AFEB05>.

⁴ Cedefop, 2016. Pameistrystės įgyvendinimo Lietuvoje apžvalga. Aiškiaus pameistrystės kelio ženklavimo link. http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:UDYkLRI6DtcJ:www.cedefop.europa.eu/files/4140_Lt.pdf+&cd=1&hl=lt&ct=clnk&gl=lt.

⁵ Cedefop, 2016. Pameistrystės įgyvendinimo Lietuvoje apžvalga. Aiškiaus pameistrystės kelio ženklavimo link. http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:UDYkLRI6DtcJ:www.cedefop.europa.eu/files/4140_Lt.pdf+&cd=1&hl=lt&ct=clnk&gl=lt.

2. nustatyti vieningą pameistrystės modelį ir supažindinti su juo visas profesinio mokymo įstaigas;
3. integruoti pameistrystę į profesinių mokymo įstaigų veiklą;
4. įtraukti į pameistrystės populiarinimo procesą įvairius socialinius dalininkus;
5. formuoti palankią viešąją nuomonę apie pameistrystę kaip mokymo formą;
6. paskatinti žiniasklaidos atstovus skleisti informaciją apie pameistrystę.

III dalis. Pameistrystės diegimo ir plėtros procesų Lietuvoje analizė

Pameistrystė Lietuvoje pamažu atranda savo vietą švietimo sistemoje. Šis procesas yra apibrėžtas ir reglamentuotas teisės aktuose (Profesinio mokymo įstatyme (2007), Formaliojo profesinio mokymo tvarkos apraše (2012), Reikalavimų profesinio mokymo sutartims ir jų registravimo tvarkos apraše (2010), 2014 m. suformuota Ministro pirmininko darbo grupė dėl pameistrystės įgyvendinimo šalyje, įgyvendinami projektai, prisidedantys prie pameistrystės plėtros.

1 lentelė. Svarbiausi pameistrystės plėtros projektai Lietuvoje 2006–2016 m. (parengta remiantis Galutiniu veiksmy planu pameistrystei plėtoti bei įgyvendinti Lietuvoje⁶)

Projektas	Vykdytojas	Rezultatai
2006–2008 m. projektas „Profesinių mokyklų mokinių darbo su moderniomis technologijomis praktinis mokymas“	Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmai	Parengta mokymo medžiaga ir apmokyta 50 praktikos vadovų-pedagogų ir 1000 praktikos vadovų
2010–2012 m. projektas „Pameistrystės plėtojimas Lietuvoje“	Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai	Pameistrystės plėtros Lietuvos profesinio rengimo sistemoje gairės
2013–2015 m. projektas „Profesinis mokymas pameistrystės forma darbo rinkos mokymo centruose“	VŠĮ Vilniaus Jeruzalės darbo rinkos mokymo centras	Pameistrystės organizavimo gairės Apmokyti 1136 asmenys Organizuojant pameistrystę dalyvavo 311 Lietuvos įmonių
2014–2016 m. Erasmus+ projektas „Nacionalinės pameistrystės organizacijos: mokymosi darbo vietoje įgyvendinimas Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje WBL-Balt“	Švietimo ir mokslo ministerija	409 asmenys, kurie kvalifikacijos siekė mokydami pameistrystės forma Bendradarbiavimas ir keitimasis patirtimi įgyvendinant profesinio mokymo sistemos reformas, ypač profesinio mokymo darbo vietoje ir pameistrystės srityse
2016 m. paskelbta priemonė „Pameistrystė ir kvalifikacijos tobulinimas darbo vietoje“	Ūkio ministerija	Vyksta įmonių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas pagal formalaus ir neformaliojo tęstinio mokymo programas
2014–2016 m. Erasmus+ „Nacionalinės valdžios	Lietuvos švietimo ir mokslo ministerija ir	Veiksmy planas praktiniam mokymui ir pameistrystei stiprinti Lietuvoje

⁶ Galutinis veiksmy planas pameistrystei plėtoti bei įgyvendinti Lietuvoje. Galutinė ataskaita.2016. https://www.smm.lt/uploads/documents/svietimas/Pameistrystes%20galutinis%20veiksmu%20planas_SMM_final%202017%20pdf.pdf.

institucijos pameistrystei: mokymosi darbo vietoje įgyvendinimas Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje (WBL-Balt)“	Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras (partneriai)	6 apskrito stalo diskusijos skirtingomis temomis Žiniasklaidos kampanija naujienų portaluose

2012 m. Lietuvoje atidaryti pirmieji sektoriniai praktinio mokymo centrai, kuriuose mokiniai gali įgyti praktinių įgūdžių pačioje mokymo įstaigoje. 2015 m. įkurtas Baltijos pameistrystės ir mokymosi darbo vietoje aljansas (BAfA), siekiantis populiarinti pameistrystę ir mokymąsi darbo vietoje per bendrus projektus, renginius, vizitus, mokinių ir profesijos mokytojų mainus. 2016 m. parengtas Galutinis veiksmų planas pameistrystei Lietuvoje plėtoti bei įgyvendinti.

Tačiau esama pameistrystės plėtros situacija netenkina verslo ir darbo rinkos poreikių ir smarkiai atsilieka nuo gerosios ES patirties. Pameistrystės plėtros Lietuvoje stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė (SSGG) išryškina veiklos sritis, kurioms reikalingas ypatingas dėmesys.

2 lentelė. Pameistrystės plėtros Lietuvoje SSGG analizė

Stiprybės	• Atliktos išsamios pameistrystės situacijos Lietuvoje studijos • Didėja profesinio mokymo patrauklumas šalyje • Yra pameistrystės ar jai artimų, panašių formų / iniciatyvų vykdymo patirties profesinio mokymo įstaigose ir įmonėse • Auga sektorialių darbdavių organizacijų susidomėjimas profesinio mokymo ir žmonių išteklių vystymo organizavimu • Yra projektinės veiklos metu parengtų praktikos vadovų • Yra mokinių, įgijusių profesinę kvalifikaciją pameistrystės forma, ir galinčių dalintis įgyta patirtimi • Palanki pameistrystės plėtrai teisinė bazė
Silpnybės	• Trūksta vieningo pameistrystės supratimo Lietuvoje • Mokymo įstaigų profesijos mokytojai ir kiti darbuotojai nėra apmokomi mokyti pameistrystės forma • Pameistrystė nėra integruojama į mokymo įstaigų kasdienę veiklą • Neišryškinami pameistrystės teikiami privalumai įvairiais lygmenimis • Trūksta į pameistrystės diegimą įsitraukusių suinteresuotų dalininkų, kurie būtų atsakingi už šį procesą, nepakankamai apibrėžtos jų funkcijos ir įsipareigojimai • Trūksta aiškios ir išsamios informacijos apie pameistrystės mokymo programas • Nepakankamai akcentuojama, kad mokantis pameistrystės neužkertami keliai tolesnėms studijoms aukštosiose mokyklose • Pameistrystė menkai akcentuojama dermėje su esamais pirminio ir tęstinio profesinio rengimo būdais ir keliais • Yra mažai mokymo įstaigų, siūlančių mokytis pameistrystės forma • Neveikia įmonių paskatų, nebūtinai finansinių, sistema • Įmonėse trūksta praktinio mokymo meistrų, trūksta mokymų didinti meistrų mokymo kokybę • Nevyriausybinių organizacijų ir savivaldos institucijų menkai įsitraukia į pameistrystės propagavimą

Galimybės	• Auga pameistrystės socialinių dalininkų skaičius • Didėja mokinių, pasirenkančių profesinį mokymą, skaičius • Įgyvendinami nauji pameistrystę populiarinantys projektai, galimos ES investicijos • Pameistrystė ne tik leidžia siekti aukštojo mokslo, bet ir suteikia pranašumą įsidarbinimo ir profesinės karjeros atžvilgiu • Didėja įmonių ir sektoriinių verslo įmonių asociacijų susidomėjimas pameistryste • Intensyvėja konkurencija dėl besimokančiųjų pritraukimo tarp profesinio mokymo ir aukštojo mokslo įstaigų • Vykdomos pameistrystės programos, atveriančios geras įsidarbinimo ir karjeros šalies darbo rinkoje perspektyvas • ES investicijos pameistrystės pagrindams suformuoti
Grėsmės	• Trūksta pameistrystę reglamentuojančių teisės aktų • Neišplėtotas mokymo įstaigų, kurios siūlytų mokyti pameistrystės forma, tinklas • Trūksta pameistrystės socialinių dalininkų bendradarbiavimo • Nėra aiškios sisteminės pameistrystės populiarinimo strategijos Lietuvoje • Nėra pameistrystės plėtojimo procesą koordinuojančios ir prižiūrinčios institucijos • Sudėtinga įtikinti besimokančiuosius pameistrystės nauda • Vyrauja menkas pameistrystės žinomumas visuomenėje ir nepalankus požiūris į ją • Fragmentiškas pameistrystės finansavimas

Pameistrystės Lietuvoje analizė nurodo pagrindines pameistrystės populiarinimo kryptis, tikslines grupes ir pagrindines žinias.

IV dalis. Pameistrystės populiarintojai Lietuvoje

Siekiant sėkmingo pameistrystės populiarinimo Lietuvoje tikslinga į ją įtraukti visus pameistrystės proceso dalininkus. Pameistrystės sėkmė pirmiausia priklauso nuo veiksmų, kurių, siekdami ją diegti, imasi pagrindiniai šio proceso populiarintojai. Lietuvos atveju, jie skirstytini į tris grupes:

1. Centrinės valdžios institucijos: Vyriausybė, ministerijos (Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Ūkio ministerija ir kt.), ministerijoms pavaldžios įstaigos

Efektyviai ir optimaliai įgyvendinama pameistrystė gali ženkliai padėti sprendžiant nedarbo ir kvalifikuotų darbuotojų trūkumo, ekonomikos plėtros problemas, todėl valdžios institucijos tiesiogiai suinteresuotos pameistrystės populiarinimu tarp įvairių tikslinių grupių.

2. Profesinio mokymo teikėjai ir vykdytojai: įmonės, profesinės mokyklos, regioniniai profesinio mokymo centrai, sektoriai praktinio mokymo centrai, privatūs profesinio mokymo paslaugų teikėjai

Profesinio mokymo įstaigos turi būti aiškiai suinteresuotos pameistrystės plėtros sėkme, nes pameistrystės populiarumo augimas didina jaunimo susidomėjimą profesiniu mokymu ir prisideda prie profesinio mokymo įstaigų mokinių skaičiaus augimo, padedant profesinio mokymo įstaigoms konkuruoti su aukštosiomis mokyklomis. Profesinio mokymo įstaigų

dalyvavimas teikiant teorinį mokymą pameistrystės programose gali tiesiogiai prisidėti prie šių įstaigų įvaizdžio gerinimo.

3. Socialiniai dalininkai: darbdavių skėtinės organizacijos, asocijuotos struktūros, vienijančios galimus pameistrystės vykdytojus

Darbdavių skėtinės organizacijos (Lietuvos verslo konfederacija, Pramonės, prekybos ir amatų rūmai ir kt.), suinteresuotos pameistrystės populiarinimu kaip veiksminga priemone spręsti problemas, susijusias su kvalifikuotų darbuotojų trūkumu.

Visos trys grupės yra pagrindinės potencialios pameistrystės populiarinimo strategijos ir jos veiksmų plano įgyvendintojos. Nors jas vienija bendras įgyvendinamos strategijos tikslas, priemonės, naudojamos tikslinėms grupėms pasiekti, gali skirtis atsižvelgiant į tikslinių grupių ypatumus.

V. Pameistrystės populiarinimo tikslinės grupės

Trys pagrindiniai pameistrystės populiarintojai yra atsakingi už skirtingų tikslinių grupių pasiekimą populiarinant pameistrystę. Tikslinės grupės skaidytinos į:

1. pagrindines, kurioms turėtų būti skiriamas didžiausias dėmesys įgyvendinant populiarinimo strategiją;
2. papildomas, turinčias reikšmingą įtaką pameistrystės plėtrai.

3 lentelė. Pagrindinės ir papildomos pameistrystės populiarinimo tikslinės grupės

Pagrindinės tikslinės grupės	Papildomos tikslinės grupės
Pameistrystės reguliuotojai (centrinės valdžios institucijos) Nors ši tikslinė grupė atlieka pagrindinio populiarintojo funkciją, vis dar pastebimas poreikis jai skleisti informaciją apie pameistrystę ir jos naudą. Pavyzdžiui, su pameistryste, kaip efektyvia priemone spręsti verslo augimo, ekonomines, socialines problemas, valstybinės institucijos galėtų būti susipažinusios išsamiau	Visuomenės grupės Šioje tikslinėje grupėje galima išskirti pagrindinėms tikslinėms grupėms įtaką darančius asmenis: mokytojus, mokinių tėvus, taip pat kitus suaugusiuosius, kuriems pameistrystė būtų aktuali kaip kvalifikacijos įgijimo ar tobulinimo, darbo keitimo forma, įmonių vadovus, personalo specialistus ir kt. Šiai grupei itin aktualu kokybiškai pateikti bendrąją informaciją apie pameistrystę, sudominant, suformuojant bendrą supratimą apie pameistrystę ir skatinant domėtis plačiau. Efektyviausia priemonė bendrosios informacijos pateikimui yra žiniasklaidos kanalai
Profesinio mokymo teikėjai Daliai mokymo įstaigų trūksta informacijos, kaip vykdyti pameistrystę. Populiarinimas turi būti vykdomas pateikiant visą reikalingą dalykinę informaciją kad skatintų jaunimo ir potencialių pameistrystės vykdytojų susidomėjimą šia mokymo forma	
Pameistrystės vykdytojai Tai yra įmonės, įstaigos, ūkiai ir kt., galintys dalyvauti pameistrių mokymo procese. Šiai grupei svarbu tinkamai ir argumentuotai pateikti pameistrystės privalumus. Su šia grupe nereiktų vengti diskusijų, klausti jų nuomonės ir į ją atsižvelgti, jai turėtų būti sudaryta kuo daugiau galimybių pateikti pasiūlymus	
Potencialūs pameistriai	Žiniasklaida Tai yra ir komunikacijos kanalas (priemonė), ir tikslinė grupė. Svarbus šios grupės atstovų supratimas ir žinios apie pameistrystę. Turėdami reikiamas žinias, jie jas pritaikys rengdami straipsnius, reportažus, kt. Žiniasklaidai teikiant informaciją apie pameistrystę svarbu žiniasklaidą įvertinti kaip: 1) atskirą tikslinę grupę, kuriai reikia teikti išsamią informaciją, 2) informacijos sklaidėją kitoms tikslinėms grupėms. Komunikacijai su

Tai yra mokiniai iki 18 m. ir / ar suaugę asmenys, norintys įgyti tam tikrą profesiją pameistrystės forma. Populiarinimas turi būti orientuotas į šios tikslinės grupės sudominimą pameistryste ir motyvavimą ją pasirinkti	Šia tiksline grupe turi būti naudojamos specifinės, atskirai jai pritaikytos priemonės: tiesioginė komunikacija (teminiai, periodiniai susitikimai, spaudos konferencijos, kvietimai į ataskaitinio pobūdžio renginius, nuolatinis informavimas apie proceso eigą), specialiai parengta informacija (pranešimai spaudai), ataskaitinio pobūdžio ir turinio leidiniai. Ši tikslinė grupė turi būti įtraukiama į kitoms tikslinėms grupėms skirtas tiesioginės komunikacijos priemones: susitikimus, renginius ir kt.
Socialiniai dalininkai Tai yra asocijuotos verslo struktūros, galinčios tarpininkauti tarp profesinio mokymo teikėjų ir vykdytojų rengiant pameistrystės programas ir įsijungiant į pameistrystės populiarinimą geografiniu ir tarpsektoriniu lygmenimis	

Visos išvardintos tikslinės grupės turi skirtingas informacijos priėmimo nuostatas ir kanalus, todėl informacijos turinys, jo pateikimo būdai, metodai ir formos turi būti diferencijuojami pagal kiekvienos tikslinės grupės poreikius.

VI. Pagrindinės žinios tikslinėms grupėms

Rekomenduojama ši pagrindinė, aktuali visoms tikslinėms grupėms pameistrystės populiarinimo žinia:

Pameistrystė – pažangi galimybė pasiekti profesinių ir verslo tikslų ir prisidėti prie šalies gerovės kūrimo.

„Žinutės“ ir skleidžiamos informacijos apie pameistrystę turinys atskiroms tikslinėms grupėms parenkamos atsižvelgiant į jų ypatumus.

4 lentelė. Pameistrystės populiarinimo turinys pagal tikslines grupes

Pameistrystės populiarinimo tikslinė grupė	Pameistrystės populiarinimo tikslas	Pameistrystės populiarinimo „žinutė“	Pameistrystės populiarinimo informacijos turinys
Potencialūs pameistriai	Paskatinti pasirinkti pameistrystę	Pameistrystė yra veiksmingiausias būdas siekti profesinės karjeros tikslų Papildomos žinutės: • Lengviau susirasite darbą • Gausite atlygį dar besimokydami • Įdomiau mokysitės • Būsite konkurencingesni • Jums gali būti pasiūlyta ilgalaikė darbo vieta įmonėje • Galite gauti didesnę darbo užmokestį, dirbti geresnėmis darbo	- Pameistrystės nauda ir teikiamos galimybės - Tapimo pameistrių procesas - Papildomos informacijos apie pameistrystę šaltiniai - Pameistrio dokumentacija - Pameistrių sėkmės istorijos - Atsakymai į dažniausiai užduodamus klausimus

		sąlygomis	
Įmonės	Paskatinti įmones įsitraukti į pameistrystės procesą	Pameistrystė yra patikimas būdas įmonei apsirūpinti kvalifikuotais darbuotojais Papildomos žinutės: • Tiesiogiai dalyvausite būtent jūsų įmonei reikalingų darbuotojų rengime • Motyvuosite esamus darbuotojus profesinei karjerai siūlydami jiems tapti meistrais • Pameistriai savo darbu sukurs pridėjamąją vertę įmonei • Tapsite inovatyvia ir pažangia įmone, prisidedančia prie pokyčių darbo rinkoje, švietimo sistemoje, socialinėje ir ekonominėje erdvėje • Darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas ar persikvalifikavimas vyks bendradarbiaujant su profesinio mokymo teikėjais	- Pameistrystės pridėtinė vertė įmonei - Tapimo pameistrystės vykdytoju procesas - Pameistrystės vykdytojo dokumentacija - Papildomos informacijos apie pameistrystę šaltiniai - Pameistrystės vykdytojų sėkmės istorijos
Profesinio mokymo teikėjai	Paskatinti pameistrystės programų įgyvendinimą	Pameistrystė yra produktyviausias būdas rengti kvalifikuotus ir darbo rinkoje paklausius darbuotojus Papildomos žinutės: • Tapsite modernia ir paklausia profesinio mokymo įstaiga • Turėsite mažesnius praktinio mokinių mokymosi kaštus • Tapsite atvira pokyčiams ir partnerystei mokymo įstaiga	- Pameistrystės nauda mokymo įstaigai - Pameistrystės organizavimo procesas - Papildoma informacija - Vertingos patirties sklaida
Pameistrystės socialiniai dalininkai	Paskatinti įsitraukti populiarinant	Pameistrystė yra veiksminga priemonė stiprinti Lietuvos verslą, kurti jam patrauklią ir	- Pameistrystės nauda įmonėms ir šalies / regiono verslo

	pameistrystę	palankią aplinką Papildomos žinutės: • Prisdėsite prie darbo rinkos pokyčių • Prisdėsite prie inovatyvaus specialistų rengimo • Skatinsite įmonių socialinę atsakomybę	sektoriui - Pameistrystės populiarinimas nacionaliniu, regioniniu ir tarpsektoriniu lygmeniu - Vertingos patirties sklaida
Pameistrystės reguliuotojai	Paskatinti kurti palankią pameistrystei teisinę ir finansinę aplinką	Pameistrystė yra Lietuvos ekonomikos konkurencingumo, palankios socialinės ir ekonominės aplinkos kūrimo veiksnys Papildomos žinutės: • Užtikrinsite Lietuvos verslo augimą remdami pameistrystės vystymą finansinėmis schemomis ir teisinėmis priemonėmis • Prisdėsite prie darbo rinkai tenkančių iššūkių įveikos • Sumažinsite ankstyvojo pasitraukimo iš švietimo sistemos riziką	- Pameistrystės nauda visiems jos dalininkams - Pameistrystės reikšmė šalies ekonominei ir socialinei gerovei - Socialinių problemų sprendimas pasitelkiant pameistrystę - Užsienio šalių vertinga patirtis
Visuomenės grupės	Paskatinti formuoti palankią nuomonę apie pameistrystę	Pameistrystė yra patikimas būdas spręsti asmeninės profesinės karjeros, nedarbo, ekonominius ir socialinius iššūkius Papildomos žinutės: • Prisdėsite prie bendruomenės užimtumo ir įveiklinimo • Prisdėsite prie profesinio mokymo patrauklumo didinimo • Prisdėsite prie migracijos keliamų problemų sprendimo	- Pameistrystės nauda jaunam žmogui, vietos bendruomenės ir šalies gerovei - Įsitraukimo į pameistrystę galimybes - Sėkmės istorijos

Žiniasklaida	Paskatinti skleisti pozityvią informaciją apie pameistrystę	Pameistrystė yra šiuolaikiškas ir veiksmingas būdas spręsti šalies ekonomines ir socialines problemas Papildomos žinutės: • Pameistrystė yra bedarbystės mažinimo priemonė • Pameistrystė yra profesinio mokymo patrauklumo didinimas • Pameistrystė stiprina verslą	- Pameistrystės reikšmė ir pridėtinė vertė šalies ekonomikai, migracijos problemos įveikai - Pameistrystės nauda sprendžiant socialinius klausimus - Statistika, rezultatai - Įvairių pameistrystės dalininkų sėkmės istorijos

VII. Pameistrystės populiarinimo sklaidos priemonės

Įvertinus esamą pameistrystės šalyje ir turimus resursus, šiame pameistrystės populiarinimo procese naudotinos šios pagrindinės sklaidos priemonės:

Netiesioginės komunikacijos priemonės		
Tradicinės žiniasklaidos kanalai nacionaliniu, regiono / vietos lygmenimis (radijas, televizija, internetas, spauda)		
Priemonė	Prioritetinė tikslinė grupė	Svarbiausi aspektai, į kuriuos reiktų atkreipti dėmesį
Nacionalinė žiniasklaida	• Potencialūs pameistriai • Pameistrystės vykdytojai • Profesinio mokymo teikėjai • Pameistrystės socialiniai dalininkai • Visuomenės grupės	Šios priemonės naudojimo kaštai gali būti nemaži, tačiau įdomiai pateiktos sėkmės istorijos, Lietuvos ir užsienio patirtis gali susilaukti susidomėjimo
Regioninė / vietos žiniasklaida	• Potencialūs pameistriai • Pameistrystės vykdytojai • Profesinio mokymo teikėjai • Pameistrystės socialiniai dalininkai • Visuomenės grupės	Pasitelkiant regioninę ir / arba vietinę žiniasklaidą, reiktų atlikti analizę, kuriame regione kokios priemonės yra populiariausios. Šios žiniasklaidos grupės privalumas – nedideli kaštai
Specializuota verslo žiniasklaida	• Pameistrystės vykdytojai • Pameistrystės reguliuotojai • Pameistrystės	Bendradarbiavimas su verslo naujienų redakcijomis, specializuotais verslo leidiniais padėtų užtikrinti informacijos sklaidą tarp potencialių pameistrystės vykdytojų

	socialiniai dalininkai	
Specializuota švietimo žiniasklaida	• Visuomenės dalis (pedagogai, profesinio orientavimo, ugdymo karjerai specialistai ir kt.), turinti įtakos potencialiems pameistriams • Profesinio mokymo įstaigos • Pameistrystės reguliuotojai	Naudotina kaip priemonė informuoti visuomenės dalį, turinčią ženklia įtaką pagrindinei tikslinei grupei (potencialiems pameistriams) – mokytojus, taip pat informuoti vieną iš pagrindinių tikslinių grupių – profesinio mokymo teikėjus
Socialinė žiniasklaida		
Paskyra socialiniuose tinkluose (<i>Facebook, Instagram, LinkedIn, Snapshot, Youtube, Twitter ir kt.</i>)	• Potencialūs pameistriai • Pameistrystės vykdytojai • Pameistrystės socialiniai dalininkai	Tai priemonė pasiekti jaunesnę ir vidutinio amžiaus auditoriją, tačiau būtina skirti dėmesio skelbiamos informacijos turinio kokybei, patraukliam vizualiniam pateikimui, naudotojų įtraukimui. Galimybės: konkursų organizavimas, nuorodos į aktualią informaciją, sudominantys reklaminiai maketai ir kt.
Reklama socialiniuose tinkluose (<i>Facebook, Instagram, Snapshot, Youtube, LinkedIn, Twitter ir kt.</i>)	• Potencialūs pameistriai, jų tėvai, mokytojai ir kt.	Reklaminė informacija, orientuota į tam tikrą tikslinę grupę ir nukreipiant į įvairius informacijos šaltinius, suteikiančius naudingos informacijos apie pameistrystę. <i>Youtube</i> video reklamos skelbimai suteikia produktui, kuris yra reklamuojamas, masinį matomumą
Tiesioginės komunikacijos priemonės		
Teminiai renginiai mokyklose, jaunimo erdvėse ir klubuose, jaunimo organizacijose	• Potencialūs pameistriai, jų tėvai	Diskusijų ar susitikimų ciklas šalies mokyklose, Lietuvos moksleivių sąjungoje, kurio metu būtų pristatoma pameistrystės nauda, pameistrių sėkmės istorijos ir kita aktuali informacija nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu
Teminiai renginiai šalies profesinio mokymo įstaigose	• Profesinio mokymo teikėjai • Potencialūs pameistriai • Pameistrystės vykdytojai	Diskusijų ar susitikimų ciklas šalies profesinėse mokyklose, kurio metu būtų pristatoma pameistrystės nauda, įgyvendinimo galimybės, atsakoma į kylančius klausimus
Švietimo parodos, konferencijos, diskusijos,	• Potencialūs pameistriai • Pameistrystės vykdytojai • Profesinio mokymo	Parodos „Mokykla 2017“, „Studijos 2018“ ir kt., pranešimai mokslinėse ir praktinėse konferencijose, viešosios konsultacijos, atviros paskaitos nacionaliniu, regioniniu ir vietos

viešosios konsultacijos, atviros paskaitos	teikėjams • Pameistrystės reguliuotojai	lygmeniu siekiant identifikuoti konkrečius pameistrystės populiarinimo poreikius ir galimybes
Pameistrystės vykdytojų, profesinio mokymo teikėjų ir pameistrių apdovanojimai	• Pameistrystės vykdytojai • Profesinio mokymo teikėjai • Potencialūs pameistriai • Žiniasklaida	Kartą per metus organizuojami renginiai būtų galimybė ne tik išskirti sėkmingiausias pavyzdžius, bet ir sudominti žiniasklaidos atstovus. Renginiai visoms tikslinėms grupėms gali būti bendri arba atskiri
Vizitai, atvirų durų dienos pameistrystę vykdančiose įmonėse	• Potencialūs pameistriai, jų tėvai, pedagogai • Pameistrystės socialiniai dalininkai • Žiniasklaida	Šiuose vizituose galėtų dalyvauti tiek žiniasklaidos atstovai (susitikimų įmonėse metu būtų realiai supažindinama su pameistrystės procesu), tiek potencialūs pameistriai, suteikiant galimybę jiems įvertinti pameistrystės privalumus. Taip pat svarstyta galimybė kviešti pameistrystės reguliuotojus
Kita		
Spaudos konferencijos	• Žiniasklaida	Organizuojamos esant kertiniams įvykiams
Teminiai naujienlaiškiai	• Pameistrystės vykdytojai • Profesinio mokymo teikėjai • Potencialūs pameistriai	Naujienlaiškiai pameistrystės vykdytojams aktualiomis temomis
Pranešimai žiniasklaidai	• Žiniasklaida	Pranešimai žiniasklaidai aktualiomis temomis
Pameistrystės veido identifikavimas tarp skirtingų populiarintojų	• Visuomenė	Trys pagrindiniai pameistrystės populiarintojai turėtų identifikuoti bent po vieną pameistrystės ambasadorių, kuris visuomenėje būtų siejamas su šia tema. Rekomenduojama, kad tai būtų asmuo, pakankamai žinomas konkrečiai tikslinei grupei, kuris galėtų komentuoti su pameistryste susijusius klausimus žiniasklaidai, dalintis savo išvalgomis socialiniuose tinkluose, skleisti gerą patirtį ar pan.

VIII. Populiarinimo rezultatų matavimas

Visos pameistrystės populiarinimo kampanijos laukiami rezultatai turėtų būti matuojami remiantis tam tikrais rodikliais. Manytina, kad pameistrystės atveju jos populiarinimo rezultatai turėtų būti šie:

- auga pameistrystės žinomumas, tikslinės grupės žino, kas yra pameistrystė;
- yra aiškumas apie tai, kas yra pameistrystė, ji suprantama vienodai visose mokymo įstaigose ir įmonėse;
- naudojama standartizuota pameistrystės dokumentacija;

- pameistrystė yra kasdienė įmonių ir mokymo įstaigų veikla;
- tikslinės grupės teigiamai vertina pameistrystę;
- tikslinėms grupėms užtikrinamas informacijos apie pameistrystę prieinamumas;
- daugėja žmonių, tampančių pameistriais;
- daugėja įmonių, vykdančių pameistrystę.

Pagrindiniai rezultatų išmatavimo instrumentai: viešosios nuomonės tyrimai, tikslinių grupių apklausa, statistiniai duomenys. Grįžtamąjį ryšį galima gauti ir tiesioginės komunikacijos priemonių (įvairių renginių) metu, anketuojant jų dalyvius.

IX. Rekomendacijos pameistrystės populiarintojams

1. Centrinėms valdžios institucijoms:

- Parengti vieningą pameistrystės modelį (įskaitant organizavimo tvarką ir dokumentaciją) ir integruoti šį modelį mokymų ciklo pagalba visose profesinėse mokymo įstaigose Lietuvoje.
- Parengti pameistrystės populiarinimo strategiją ir veiksmų planą nacionaliniu lygmeniu, numatant populiarinimo proceso efektyvumo rodiklius ir jų pasiekiamumo įvertinimą.
- Identifikuoti konkrečią už pameistrystės populiarinimą ir diegimą Lietuvoje atsakingą instituciją. Įvertinus pameistrystės teikiamą naudą šalies ekonominei ir socialinei gerovei, numatyti konkrečius pameistrystės populiarinimui skirtus materialiuosius resursus.
- Pameistrystės teikiamas galimybes įtraukti į profesinio orientavimo ir tęstinio ugdymosi karjerai programas nacionaliniu lygmeniu.

2. Profesinio mokymo įstaigoms, bendradarbiaujant su socialiniais dalininkais:

- Integruoti vieningos pameistrystės procesus į savo kasdienę veiklą: apmokyti profesijos mokytojus ir mokymo organizatorius.
- Sukurti profesinio mokymo įstaigos ir regiono ypatumus atliepiančią pameistrystės populiarinimo strategiją, planą ir jo įgyvendinimo programą, paskirti už pameistrystės populiarinimą institucijos lygmeniu atsakingą asmenį.
- Pameistrystės teikiamas galimybes ir privalumus akcentuoti viešinant įvairias profesinio mokymo institucijos veiklas, į viešinimo procesą įtraukiant pačius pameistrystės būdų besimokančiuosius.
- Pameistrystės, kaip modernios mokymosi formos, populiarinimui pritraukti įmones ir socialinius dalininkus vietos ar regiono lygmeniu.

3. Įmonėms:

- Įtraukti pameistrystę į savo įmonės kokybės standarto procesus.
- Numatyti žmogiškuosius ir materialiuosius resursus, įtraukti į savo veiklą meistrų mokymą.
- Bendradarbiauti populiarinant pameistrystę ne tik su profesinio mokymo teikėjais, bet ir su žiniasklaida ir visuomene.

4. Pameistrystės socialiniams dalininkams (darbdavių skėtinės organizacijos, asocijuotos struktūros, vienijančios galimus pameistrystės vykdytojus ir kt.):

- tapti pameistrystės populiarinimo dalininkais ir imtis tarpininkaujančio vaidmens tarp profesinio mokymo mokyklų ir įmonių, vykdančių pameistrystę
- Įsitraukti į sistemingo profesinio orientavimo pagrindinėse ir vidurinėse mokyklose procesą (dalyvavimas nacionaliniuose ir regioniniuose profesinio orientavimo renginiuose, socialinėje komunikacijoje).
- Organizuoti nacionaliniu ir regiono lygmeniu pameistrystės teikėjų, vykdytojų ir pameistrių pagerbimo ir įvertinimo renginius, akcijas, projektus.
- Inicijuoti internetinių duomenų bazių apie pagrindinius pameistrystės teikėjus ir jų turimą pameistrystės patirtį sukūrimą ir palaikymą geografiniu ir tarpsritiniu lygmenimis.
- Skirti dalį organizacijos veiklos žmogiškųjų ir materialiujų resursų pameistrystės populiarinimui, bendradarbiaujant su profesinio mokymo teikėjais, vykdytojais, bendrojo ugdymo mokyklomis, darbo biržomis ir kt.

Populiarinant pameistrystę tikslinga naudotis tarptautine gerąja patirtimi, ypatingą dėmesį skiriant Baltijos šalių vertingajai patirčiai.

IX. Literatūra ir naudingos nuorodos

1. Cedefop, 2016. Pameistrystės įgyvendinimo Lietuvoje apžvalga. Aiškaus pameistrystės kelio ženklavimo link. http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:UDykLRI6DtcJ:www.cedefop.europa.eu/files/4140_lt.pdf+%&cd=1&hl=lt&ct=clnk&gl=lt.
2. Galutinis veiksmų planas pameistrystei plėtoti bei įgyvendinti Lietuvoje. Galutinė ataskaita. Vilnius, 2016 m. gruodžio 22 d. Visionary Analytics. https://www.smm.lt/uploads/documents/svietimas/Pameistrystes%20galutinis%20veiksmu%20planas_SMM_final%202017%20pdf.pdf.
3. Pameistrystės diegimo Lietuvos profesiniame rengime gairės, pagrįstos pameistrystės plėtros Vokietijoje, Prancūzijoje, Anglijoje ir Nyderlanduose patirtimi, <http://www.adam-europe> (arba www.wbl-toolkit.eu/dl/rsqrJLJLNoJqx4LJK/WBL2_PG13_2_Guide_LT.pdf).
4. Pameistrystės diegimo Lietuvos profesinio rengimo sistemoje prielaidų ir sąlygų analizė. Veiklų paketo Nr. 2 ataskaitos santrauka. 2011 http://www.adam-europe.eu/prj/7158/prd/2/2/ex_sum_WP2_LT.pdf.
5. Pameistrystės organizavimo gairės įmonėms ir profesinio mokymo įstaigoms.
6. Pameistrystė Lietuvoje. Poreikis ir galimybės. <https://www.smm.lt/uploads/documents/kiti/pameistryste-lietuvoje.pdf>.
7. www.pameistryste.lt.

Koncepciją rengė: dr. Auksė Petruškevičiūtė, Aistė Mileikaitė, Simona Plienaitė, 2017 m.